

РЕФЕРАТ

Мацкевич Екатерина Ивановна Реформирование Русской Православной Церкви в XVII в. и ее раскол

Ключевые слова: Русская Православная Церковь, реформа, патриарх, раскол, старообрядчество.

Актуальность изучения основных вопросов истории Русской Православной Церкви определяется процессом возрождения религиозного сознания в современной России. Безусловно, раскол Русской Церкви – один из таких вопросов. О самом расколе и об отдельных его деталях писали почти все ученые, философы и историки. Каждый объяснял его предпосылки и разъяснял результаты по-своему. В интерпретациях святых отцов также не было единства. И именно этим объясняется необходимость нового объяснения такого явления, как раскол.

Цель данного исследования заключается в комплексном изучении реформ патриарха Никона и раскола Русской Православной Церкви во второй половине XVII в. **Объектом** исследования является процесс реформирования Русской Православной Церкви в середине XVII в. **Предметом** выступают отдельные аспекты данного процесса, такие как предпосылки реформы, ее основное содержание и итоги.

Теоретико-методологической основой исследования являются принципы историзма, научной объективности, аксиологический и системный подходы. При проведении исследования сочетались методы эмпирического и теоретического познания, метод источниковедческого анализа, а также историко-генетический и историко-системный методы.

По итогам исследования были сделаны следующие **выводы:** осуществление реформы церковной жизни стало одной из целей созданного в 40-х гг. XVII в. в Москве кружка «ревнителей древнего благочестия», которые стремились преодолеть пороки Русской Православной Церкви; реформа имела политический контекст, так как включение Украины в состав Русского государства требовало устранить различия между украинскими и русскими православными в церковных делах; проведенная реформа церковной жизни вызвала неприятие и сопротивление среди всех социальных слоев российского общества; своей реформой Никон положил начало такому явлению, или, скорее процессу, как раскол, который остается довольно острой проблемой и в современном религиозном мире.

Структура и объем дипломной работы. Исследование состоит из введения, трех глав, заключения, списка использованных источников и литературы, включающей 114 наименований. Объем текста дипломной работы составляет 72 страниц.

РЭФЕРАТ

Мацкевіч Кацярына Іванаўна Рэфармаванне Рускай Праваслаўнай Царквы ў XVII ст. і яе раскол

Ключавыя словы: Руская Праваслаўная Царква, рэформа, патрыярх, раскол, стараабрадства.

Актуальнасць вывучэння асноўных пытанняў гісторыі Рускай Праваслаўнай Царквы вызначаецца працэсам адраджэння рэлігійнай свядомасці ў сучаснай Расіі. Безумоўна, раскол Рускай Праваслаўнай Царквы – адно з такіх пытанняў. Аб самім расколе і аб асобных яго дэталях пісалі амаль усе вучоныя, філосафы і гісторыкі. Кожны тлумачыў яго перадумовы і асвятляў вынікі па-свойму. У інтэрпрэтацыях святароў таксама не было адзінства. І менавіта гэтым вызначаецца неабходнасць новага тлумачэння такой з’явы, як раскол.

Мэта дадзенага даследвання заключаецца ў комплексным вывучэнні рэформ патрыярха Нікана і раскола Рускай Праваслаўнай Царквы ў другой палове XVII ст. **Аб’ектам** даследвання з’яўляецца працэс рэфармавання Рускай Праваслаўнай Царквы ў сярэдзіне XVII ст. **Прадметам** выступаюць асобныя аспекты дадзенага працэсу, такія як перадумовы рэформы, яе асноўны змест і вынікі.

Тэарэтыка-метадалагічнай асновай даследвання з’яўляюцца прынцыпы гістарызма, навуковай аб’ектыўнасці, аксіялагічны і сістэмны падыходы. Пры правядзенні даследвання спалучаліся метады эмпірычнага і тэарэтычнага пазнання, метады крыніцазнаўчага аналізу, а таксама гісторыка-генетычны і гісторыка-сістэмны метады.

Па вынікам даследвання былі зроблены наступныя **высновы:** ажыццяўленне рэформы царкоўнага жыцця стала адной з мэт створанага ў 40-х гг. XVII ст. у Маскве гуртка “раўніцеляў старажытнай набожнасці”, якія імкнуліся пераадолець загану Рускай Праваслаўнай Царквы; рэформа мела палітычны кантэкст, так як уключэнне Украіны ў склад Расійскай дзяржавы патрабавала ліквідаваць адрозненні паміж украінскімі і рускімі праваслаўнымі ў царкоўных справах; праведзеная рэформа царкоўнага жыцця выклікала непрыманне і супраціўленне сярод усіх сацыяльных слаёў расійскага грамадства; сваёй рэфармай Нікан паклаў пачатак такой з’яве, як раскол, які застаецца даволі вострай праблемай і ў сучасным рэлігійным свеце.

Структура і аб’ём дыпломнай работы. Даследванне складаецца з уводзін, трох глаў, заключэння, спіса выкарыстаных крыніц і літаратуры, які ўключае 114 найменаванняў. Аб’ём тэкста дыпломнай работы складае 72 старонкі.

SUMMURY

Katherine Mackiewicz

The reformation of the Russian Orthodox Church in the XVII century and its split.

Keyword: Russian Orthodox Church, reform, Patriarch, cleft, the Old Belief.

The relevance of the studing of the Russian Orthodox Church history is determined by process renascence of religious consciousness in contemporary Russia. Undoubtedly, the split of the Russian Church is one of those issues. About the split and about its individual parts wrote lotis of scientists, philosophers and historians. Everyone had his own opinion about the problem. Hadn't uniti in their interpretation of the Saint Fathers. This situation explains necessity of the new explanation of a phenomenon known as a split.

The purpose of this research is a complex study of the reforms of Pa-triarch Nikon and the split of the Russian Orthodox Church during the second half of the XVII century. **The object** of study is the process of reforming the Russian Orthodox Church in the middle of the XVII century. **The subject** of the research are the individual aspects of the process, such as the background of reform, its main contents and outcomes.

Theoretical and methodological basis of the study are the principles of historicism, scientific objectivity, axiological and system approaches. The study combines the methods of theoretical and empirical knowledge, source analysis method, as well as historical and genetic, historical and systematic methods.

The following conclusions were drawn based on a study:

- the reform of the Church's life was the purpose of "adherents of the ancient piety" circle, which was established in Moscow (40-ies XVII century.) Members of that group tried to overcome the vices of the Russian Orthodox Church;
- the reform had the political context. The inclusion of Ukraine into the Russian state required to eliminate differences between the rituals of the Orthodox Church on those territories;
- the reform of the Church's life caused rejection and resistance among all social strata of Russian society;
- the activities of Patriarch Nikon marked the beginning to the phenomenon of split, which remains a serious problem in the modern religious realm.

The structure and work content of the degree work. The study consists of an introduction, three chapters, conclusion, list of sources and literature, including 114 names. The volume of the text of the thesis is 72 pages.